

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศ
ในกระบวนการค้นคว้า เพื่อการเขียนรายงานของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สหวิทยาลัย
ทักษิณในด้านวิธีการค้นคว้า ประเภทของสารนิเทศ และแหล่งสารนิเทศที่ใช้ใน
การค้นคว้า การนำประสบการณ์จากการเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า
ไปใช้ในการค้นคว้าเพื่อการเขียนรายงาน ตลอดจนสภาพปัญหาในการใช้ห้องสมุด
ของวิทยาลัยครูต่าง ๆ โดยตั้งสมมุติฐานในการศึกษาว่า วิธีการแสวงหาสารนิเทศ
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สหวิทยาลัยทักษิณ ในด้านการใช้แหล่งสารนิเทศ ประเภท
ของสารนิเทศ การนำประสบการณ์จากการเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้าไป
ใช้ในการแสวงหาสารนิเทศ ตลอดจนปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศจะแตกต่างกัน
ไปตามคณะวิชาที่ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับเรื่อง พฤติกรรมการแสวงหา
สารนิเทศวิธีการแสวงหาสารนิเทศ ประเภทของสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศและ
เนื้อหาวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า (2631101) ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานบังคับ
สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามดังกล่าว (ภาคผนวก ก.) ประกอบด้วยคำถาม 3 ประเภท
คือ ประเภทกำหนดคำตอบให้ ประเภทตอบได้อย่างเสรี และประเภทลำดับชั้น
การประมาณค่าโดยมีประเด็นที่ถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ สถานศึกษาที่นักศึกษาสังกัด
คณะวิชา ลักษณะคำถามเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการแสวงหาสารนิเทศเพื่อการค้นคว้าตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ชั้นเลือกหัวข้อการทำรายงาน ชั้นกำหนดประเด็นสำคัญของเนื้อหา และชั้นรวบรวมข้อมูล ในแต่ละขั้นตอนประกอบด้วยคำถามในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. วิธีการแสวงหาสารนิเทศตามขั้นตอนต่าง ๆ คือ ชั้นเลือกหัวข้อการทำรายงาน เป็นคำถามเกี่ยวกับวิธีการแสวงหาสารนิเทศที่นักศึกษาใช้ได้แก่ ค้นจากบัตรรายการ ค้นจากดัชนีวารสาร ค้นจากวิทยานิพนธ์ ดูจากบรรณานุกรม ทัยบทความ/หนังสือ อ่านผ่าน ๆ จากหนังสือหลาย ๆ เล่ม ปรึกษาอาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญ ปรึกษาคณะในครอบครัว ปรึกษาเพื่อน ขอความร่วมมือจากบรรณารักษ์ ชั้นกำหนดประเด็นสำคัญของเนื้อหา ได้แก่ พิจารณาจากหนังสือที่คิดว่าเกี่ยวข้องกับเนื้อหา ดูจากวารสารทุกชื่อ เรื่องที่เกี่ยวข้อง ค้นจากวิทยานิพนธ์ ปรึกษาอาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญ ปรึกษาคณะในครอบครัว ปรึกษาเพื่อน และขอความร่วมมือจากบรรณารักษ์ สำหรับชั้นรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ค้นจากบัตรรายการ ค้นจากดัชนีวารสาร ค้นจากวิทยานิพนธ์ ค้นจากหนังสือที่คิดว่าเกี่ยวข้องกับเนื้อหา ดูจากวารสารทุกชื่อ เรื่องที่เกี่ยวข้อง ยืมหนังสือจากห้องสมุด คัดลอก/ถ่ายเอกสาร ดูจากบรรณานุกรม ทัยบทความ/เอกสาร ปรึกษาอาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญ ปรึกษาคณะในครอบครัว ปรึกษาเพื่อนและขอความร่วมมือจากบรรณารักษ์

2. ประเภทของสารนิเทศ เป็นคำถามเกี่ยวกับสารนิเทศที่นักศึกษาใช้ได้แก่ หนังสือ หนังสืออ้างอิง วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย วารสาร เอกสารทางวิชาการ คำบรรยาย การอภิปราย โสตทัศนวัสดุ ข้อมูลที่ได้จากการทดลองในห้องปฏิบัติการ

3. แหล่งสารนิเทศ เป็นคำถามเกี่ยวกับแหล่งสารนิเทศประเภทต่าง ๆ คือ สถาบันการศึกษา ได้แก่ ห้องสมุดวิทยาลัย ห้องสมุดคณะวิชา ห้องสมุดภาควิชา หน่วยงาน ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน บุคคล ได้แก่ อาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญ บรรณารักษ์ ครอบครัว เพื่อน สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์

4. การนำประสบการณ์จากการเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการแสวงหาสารนิเทศ เป็นคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในรายวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า (2631101) ได้แก่ วัสดุห้องสมุด การจัดหมู่หนังสือ บัตรรายการวารสารและดัชนีวารสาร หนังสืออ้างอิง การเขียนรายงานทางวิชาการ ลักษณะ

คำถามในตอนที่ 2 เกี่ยวกับวิธีการแสวงหาสารนิเทศ ประเภทสารนิเทศ การนำ ประสิทธิภาพจากการเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการแสวงหา สารนิเทศ และปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศเป็นคำถามแบบลำดับชั้นการประมาณค่า ส่วนคำถามเกี่ยวกับแหล่งสารนิเทศเป็นคำถามแบบกำหนดคำตอบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศของนักศึกษา เป็นคำถาม เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่นักศึกษาประสบจากการแสวงหาสารนิเทศอันได้แก่ สารนิเทศ ที่มีอยู่ล้าสมัย สารนิเทศที่มีไม่ตรงกับความต้องการ สารนิเทศที่มีไม่เพียงพอกับ การเขียนรายงาน การจัดเก็บสารนิเทศยากแก่การค้นหา ขาดแคลนคู่มือช่วยค้น เครื่องมือช่วยค้นที่มีอยู่ให้รายละเอียดไม่เพียงพอกับการเขียนรายงาน ไม่พบสารนิเทศ ที่ต้องการแม้จะค้นจากคู่มือช่วยค้นต่าง ๆ การให้ความร่วมมือของบรรณารักษ์และ เจ้าหน้าที่ในการค้นหาสารนิเทศยังไม่ดีพอ ลักษณะคำถามเป็นแบบลำดับชั้นการ ประมาณค่า

การทดสอบแบบสอบถาม

การทดสอบแบบสอบถามได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับนักศึกษาวิทยาลัย ครูส่วนสุนันทาซึ่งมีระบบการจัดการเรียนการสอนลักษณะเดียวกับการจัดการเรียน การสอนในสหวิทยาลัยทักษิณ จำนวน 24 คน แยกตามคณะวิชาต่าง ๆ 4 คณะวิชา คือ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการ จัดการ โดยทดสอบกับนักศึกษา คณะวิชาละ 6 คน เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2533

นำแบบสอบถามที่ได้มาจำนวน 24 ชุด มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม มากขึ้นเพื่อนำไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษากับนักศึกษาระดับปริญญาตรีของสหวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งประกอบด้วย วิทยาลัยครูต่างๆ จำนวน 5 แห่ง คือ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูยะลา วิทยาลัยครูสงขลาและวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี โดยมีนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2533 รวมทั้งสิ้น 3,229 คน

แยกตามวิทยาลัยและคณะวิชาต่าง ๆ ดังนี้

วิทยาลัยครู	คณะครุศาสตร์	คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์	คณะวิทยาศาสตร์	คณะวิทยาการ จัดการ	รวม
1. นครศรี ธรรมราช	511	85	56	55	707
2. ภูเก็ต	406	32	21	—	459
3. ยะลา	483	39	21	—	553
4. สงขลา	735	142	61	42	980
5. สุราษฎร์ ธานี	348	43	107	32	530
รวม	2,483	341	276	129	3,229

การศึกษาคั้งนี้ศึกษาเฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี ในชั้นปีที่ 2
3 และ 4 และนักศึกษาระดับปริญญาตรี 2 ปี ในชั้นปีที่ 2 เนื่องจากนักศึกษาดังกล่าว
ได้ผ่านการเรียนรายวิชา 2631101 ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้ามาแล้ว

จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 3,229 คน ได้นำจำนวนประชากรดังกล่าว
มาหากลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มโดยใช้สูตรการกำหนดกลุ่มตัวอย่างคือ

$$n = \frac{N}{1+Ne}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากร

N = ขนาดของมวลประชากร

e = ความคลาดเคลื่อน ให้ e = .05 (ของข้อมูลที่

เก็บรวบรวมได้จากตัวอย่างประชากร) เท่าที่จะยอมรับได้

ผลจากการคำนวณจากสูตรทำให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 356 คน
แยกตามวิทยาลัยและคณะวิชาดังนี้

วิทยาลัยครู	คณะครุศาสตร์	คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์	คณะ วิทยาศาสตร์	คณะวิทยาการ จัดการ	รวม
1. นครศรี ธรรมราช	56	9	6	6	77
2. ภูเก็ต	45	4	2	-	51
3. ยะลา	53	4	3	-	60
4. สงขลา	81	16	7	5	109
5. สุราษฎร์ธานี	38	5	12	4	59
รวม	273	38	30	15	356

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามที่แก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์แล้ว ได้นำมาแจกกับกลุ่มตัวอย่าง โดยได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ในวิทยาลัยครูทั้ง 4 แห่ง และแจกด้วยตนเองส่วนหนึ่ง ในระหว่างวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533 ถึง 15 มกราคม พ.ศ. 2534 ทั้งนี้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 324 ฉบับ (ร้อยละ 91.01) โดยแจกเฉพาะนักศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี ในชั้นปีที่ 2 3 และ 4 และนักศึกษาระดับปริญญาตรี 2 ปี เฉพาะผู้ที่เรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้ามาแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้วจึงนำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบ นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ
2. พฤติกรรมแสวงหาสารนิเทศ 3 ขั้นตอน คือขั้นเลือกหัวข้อการทำรายงาน ขั้นกำหนดประเด็นสำคัญของเนื้อหา และขั้นรวบรวมข้อมูล ในแต่ละขั้นตอน ศึกษาวิธีการแสวงหาสารนิเทศ ประเภทสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ และการนำประสบการณ์จากการเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ไปใช้ในการแสวงหาสารนิเทศ นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ปัญหาในการแสวงหาสารนิเทศ นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เมื่อดำเนินการค่าต่าง ๆ แล้ว จึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางและแผนภูมิ สำหรับผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล แปลความโดยใช้ลำดับชั้นการประมาณค่าดังนี้

4.50	-	5.0	หมายถึง	มากที่สุด	(มส)
3.50	-	4.49	หมายถึง	มาก	(ม)
2.50	-	3.49	หมายถึง	ปานกลาง	(ป)
1.50	-	2.49	หมายถึง	น้อย	(น)
0.00	-	1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด	(นส)

สำหรับการพิจารณาความแตกต่างในแต่ละคณะวิชา พิจารณาความแตกต่างกันที่ระดับค่าเฉลี่ยมากกว่า 0.50

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย